

Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)

Remiss från Kulturdepartementet
Remisstid den 26 juni 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

Regeringen beslutade i januari 2024 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av den nationella filmpolitiken och föreslå förändringar som gör att filmpolitiken bättre möter områdets utmaningar och behov. I februari 2025 överlämnades betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland* (SOU 2025:24) till regeringen. Betänkandet innehåller en analys av filmområdets utveckling under det senaste decenniet samt förslag som bidrar till fördjupad samverkan med filmbranschen samt en tydligare styrning av statliga insatser.

Kulturdepartementet har remitterat betänkandet till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret ser positivt på att utredningen lyfter filmen som både konstform och näring. Det konstnärliga skapandet är kärnan i de kulturella och kreativa branscherna.

Kulturnämnden ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag. De ligger i linje med Stockholms stads målsättningar om att alla invånare ska ha tillgång till ett rikt kulturliv och att kulturella och kreativa branscher ska ha goda förutsättningar att etablera sig och verka i Stockholm.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Film är en av vår tids viktigaste konstformer. Den kan forma våra tankar, spegla samhället och ge utrymme för berättelser som annars inte får plats. Film fungerar som både folkbildning och underhållning – och är ett verktyg för demokrati och yttrandefrihet.

Den statliga kulturpolitiken har i alltför lång tid försummat filmen som konstform och kulturbärare. Trots att film är en av de mest tillgängliga och inflytelserika kulturformerna i vår tid, präglas dagens filmpolitik av underfinansiering, kortsiktighet och ett snävt marknadsperspektiv. Resultatet är en bransch i kris: unga filmskapare får inga ingångar, dokumentärfilmare saknar stöd, konstnärlig film marginaliseras och regional produktion kvävs i sin linda. Samtidigt skärs det ned på filmpedagogik, små biografier kämpar för sin överlevnad och berättelser från vanligt folk får inget utrymme.

I Stockholm är filmen en viktig del av stadens kulturliv. Här finns en stor del av filmens publik, som tar del av både smal, konstnärlig film och stora Hollywoodproduktioner. Det är också här stora delar av den svenska filmen utvecklas och produceras. Stockholm är även hemvist åt flera ledande utbildningar i världsklass inom film och TV samt förskådespelare, manusförfattare, regissörer och producenter. Stockholm är således en viktig motor för att utveckla svensk film och det är anledningen till att kommunen tillsammans med Region Stockholm samfinansierar filmfonden Stockholm Film. Som kulturborgarråd, med en stark övertygelse om att film är både en konstform och ett demokratiskt verktyg – inte bara en marknadsvara – har det varit viktigt att stärka det offentliga stödet till filmen i Stockholm. I budget 2025 har vi därför tillsammans med regionen ökat filmfondens stöd med 25 procent.

Jag ställer mig positiv till de förslag som presenteras i betänkandet eftersom de på ett tydligt och konkret sätt redogör åtgärder för att stärka och utveckla den svenska filmpolitiken. Jag hoppas att Kulturdepartementet går vidare med att implementera de förslag som presenteras i utredningen. För ett rikt kulturliv kräver både bredd och djup, inte bara det som säljer mest. Konst ska också vara tillgängligt över hela landet, inte bara i storstäderna. Och för att svensk film har mycket att säga i världen – men behöver stöd för att nå ut.

Stockholm den 18 juni 2025

Torun Boucher

Bilaga

Remiss - Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24), dnr
KS 2025/487- 1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Regeringen beslutade i januari 2024 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av den nationella filmpolitiken och föreslå förändringar som gör att filmpolitiken bättre möter områdets utmaningar och behov.

I februari 2025 överlämnades betänkandet till regeringen. Betänkandet innehåller en analys av filmområdets utveckling under det senaste decenniet. I betänkandet konstateras att filmen står sig stark, även om mycket har förändrats i form av nya medievanor, affärsmodeller och ny teknik. I betänkandet framhålls att offentliga insatser spelar en avgörande roll för en livaktig nationell filmkultur. I utredningen framhålls även att Sveriges offentliga investeringar i film under senare år har halkat efter andra länder generellt, i synnerhet våra nordiska grannländer. Nedan följer en sammanfattning av de förslag som presenteras i betänkandet *Publiken i fokus - reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)*.

Tydligare nationella filmpolitiska mål

Utredningen bedömer att de nuvarande filmpolitiska målen överlappar de nationella kulturpolitiska mål som också gäller för filmområdet. För en ökad tydlighet föreslås att de nuvarande filmpolitiska målen bör ersättas av nya nationella filmpolitiska mål enligt följande:

- Ett brett filmutbud av hög kvalitet
- Film visas i hela landet
- Svensk film når en stor publik
- Filmavet bevaras och används
- Ett oberoende och framtidsinriktat filminstitut

Utredningen föreslår att Svenska Filminstitutets verksamhet breddas mot det audiovisuella fältet. Även om statsbidrag till film fortsatt ska prioriteras menar utredningen att Filminstitutet bör ges ett bredare utrednings- och analysuppdrag. Det föreslås även att det bör finnas möjlighet att fördela produktionsincitament till serier.

Tydligare ramar för statsbidraget

Utredningen föreslår en ny förordning om statsbidrag till film som tydliggör vilka stöd som statliga medel får användas till samt syftet med respektive stöd. För att undvika otillbörlig styrning av konstnärlig verksamhet föreslås att Filminstitutet i möjligaste mån bör undvika att sätta upp egna mål och kriterier för de stöd som fördelas. Verksamhet som primärt är en angelägenhet för regioner och kommuner kan i högre grad hanteras inom ramen för kultursamverkansmodellen. Det föreslås dock finnas ett särskilt stöd till projekt av nationellt intresse på Filminstitutet.

En ny filmfond med finansiering från visningsledet

I utredningen konstateras att en central utmaning för svensk film är att anslagen på nationell nivå inte räknas upp. Det föreslås därför att befintliga stöd till bland annat utveckling och produktion vid Filminstitutet bör ökas med cirka 20 procent. Utredningen föreslår vidare att ett nytt beslutsorgan kallat Filmfonden, med en egen budget på ytterligare ca 300 miljoner kr, inrättas i Filminstitutet. Filmfonden föreslås i utgångsläget finansieras till lika delar av staten, biografägarna och strömningstjänster på den svenska marknaden.

Sänkt moms på biobiljetter och återinförda biografavgifter

I utredningen föreslås att moms på biografföreställningar sänks från 25 till 6 procent. Som förutsättning för detta bör staten ställa krav på att biografägarna bidrar till den föreslagna filmfondens finansiering.

Medfinansieringsavgift för strömningstjänster

För att säkra en bärkraftig inhemsk filmnäring över tid föreslås i betänkandet att strömningstjänster som riktar sig till svenska konsumenter bör vara med och finansiera insatser för främjande av audiovisuellt innehåll i Sverige genom den föreslagna filmfonden.

Ett reformerat produktionsincitament

Av betänkandet framkommer att det finns ett system med produktionsincitament där staten betalar en del av kostnaderna med syfte att främja investeringar i produktionen av film och serier i Sverige. I betänkandet konstateras att systemet har fungerat bristfälligt på grund av svårigheten att prioritera mellan ansökningar. I utredningen föreslås därför en ny förordning om produktionsincitament där det i första hand är nivån på bidragsberättigade kostnader som ska användas för att prioritera mellan ansökningar. Vidare föreslås att ansvaret för produktionsincitamentet flyttas från Tillväxtverket till den filmfond som föreslås på Svenska Filminstitutet.

Ett nationellt filmarvscentrum

Utredningen föreslår att Filminstitutet ges i uppdrag att, i samverkan med andra aktörer, lämna ett kostnadsberäknat förslag till ett nationellt filmarvscentrum.

Ett internationellt program på Konstnärsnämnden

Utöver de förändringar som beskrivits ovan, lämnar utredningen även ett flertal andra bedömningar och förslag i enskilda delar. Bland annat föreslås att Konstnärsnämnden ges i uppdrag att beskriva förutsättningarna för att etablera ett eget internationellt program på filmområdet.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att utredningen lyfter filmen som både konstform och näring. Det konstnärliga skapandet är kärnan i de kulturella och kreativa branscherna. Produktion av film och TV är en drivkraft för regional utveckling genom att den bidrar till ekonomiskt tillväxt, sysselsättning och stärkt besöksnäring. I Stockholmsregionen finns högkvalitativ talang och kompetens inom filmproduktionens hela näringskedja. Över hälften av landets produktionsbolag och företag som arbetar med efterproduktion av film och TV finns i Stockholm. Stockholmsregionen har därför goda förutsättningar att bidra till att utveckla svensk film, både som näring och som konstform. Detta kräver dock en välfungerande filmpolitik där statlig filmpolitik samspelar med regionala, kommunala och privata initiativ.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag. De ligger i linje med stadens målsättningar om att alla invånare ska ha tillgång till ett rikt kulturliv och att kulturella och kreativa branscher ska ha goda förutsättningar att etablera sig och verka i Stockholm. Film är en prioriterad bransch för Stockholms stad och enligt stadens kulturstrategiska program ska Stockholm växa som internationellt attraktiv filmregion.

Ökad budget och breddad finansiering

Tillgång till finansieringskapital är avgörande för en films tillblivande och för var en producent väljer att förlägga en produktion. Stadsledningskontoret ser positivt på de av utredningens förslag som på olika sätt syftar till att stärka finansieringen till filmproduktion i Sverige och skapa förutsättningar för en mer långsiktig planering för filmskapare. En nationell filmfond med breddad finansiering är ett nyskapande förslag för att öka och bredda finansieringen för filmproduktion i Sverige. Det är dock viktigt att en sådan fond bygger på principen om armlängds avstånd och att det är tydligt hur fördelningen av medlen ska hanteras för att nå bästa effekt.

Stadsledningskontoret ser även positivt på förslagen om sänkt biomoms, återinförande av biografavgift samt införande av avgift för strömningstjänster som en del av filmfondens finansiering. Dessa åtgärder skapar rättvisare konkurrens och förutsättningar för en mer hållbar finansiering av svensk film. Samtidigt innebär en minskning av biomomsen inte nödvändigtvis en minskning av biljettpriset för den enskilde medborgaren.

I utredningen föreslås ett reformerat produktionsincitament vilket stadsledningskontoret ser som positivt. I utredningen föreslås att det reformerade produktionsincitamentet ska premiera manus skrivna på svenska eller minoritetsspråk. Flera av de svenska filmer som varit mest framgångsrika de senaste åren är dock skrivna på annat språk än svenska, det nya förslaget kan därmed

innebära att denna typ av filmer missgynnas. Ur ett Stockholmsperspektiv är det viktigt att även internationella produktioner kan söka produktionsincitamentet då detta kan attrahera fler internationella filmproduktioner till staden och regionen.

Tydligare nationella filmpolitiska mål

Stadsledningskontoret ser positivt på de hur de föreslagna nationella filmpolitiska målen är formulerade. En ökad tydlighet skapar bättre förutsättningar för ansvarstagande och långsiktiga effekter. Målen ligger också i linje med Stockholms stads mål om att alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kulturliv. Borttagandet av det tidigare filmpolitiska målet att utveckling och produktion av svensk film ska ske i olika delar av landet innebär dock en risk för en svagare koppling mellan de nationella stöden och stöd på den kommunala och den regionala nivån. Stadsledningskontoret vill betona att Svenska Filminstitutet har en viktig samlande roll för svensk film och dess olika aktörer.

Ett oberoende och framtidsinriktat filminstitut

Stadsledningskontoret ser positivt på att Filminstitutets uppdrag fortsatt är att prioritera filmen, men att uppdraget breddas mot att även omfatta dramaserier genom produktionsincitamentet. Detta ligger i linje med det senaste decenniets utveckling inom såväl bransch som publikbeteende. Det är dock viktigt att en breddning inte sker på bekostnad av filmen som konstform.

Film i Stockholm – ett gemensamt ansvar

I utredningen föreslås tydligare avgränsningar och prioriteringar så att Svenska Filminstitutets medel och uppdrag främst gynnar aktörer och verksamhet av nationellt intresse. Detta ger kommuner och regioner ett större ansvar för att utveckla filmområdet och en för Sverige viktig kulturell och kreativ bransch. Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att även framöver främja flernivåsamverkan och samskapande mellan olika aktörer inom filmpolitiken. Den regionala filmfonden Film Stockholm ägs av Region Stockholm och finansieras i samverkan med Stockholms stad. Den är ett exempel på hur offentliga aktörer, i samarbete med privata aktörer, bidrar till filmens utveckling och skapar nytta för invånare på såväl nationell som regional och kommunal nivå. En framtida filmpolitik bör dra nytta av lärdomar från Film Stockholm och andra liknande initiativ och främja en kommunal och regional flexibilitet.

Kommuner och regioner har ett betydande ansvar för tidig talangutveckling. I Stockholms stad sker det exempelvis inom ramen för kulturskolan. Stadsledningskontoret håller med utredningen om att kulturskolan kan fylla en viktig funktion i att skapa ett livslångt intresse för film, samt en grundläggande förståelse för filmarbetets praktik, och därmed bidra till den framtida kompetensförsörjningen

inom filmområdet. Det är dock viktigt att insatser på kommunal och regional nivå kan växlas upp och samordnas med nationella stöd. En stark talangutveckling i Stockholm är en förutsättning för kvalitativa och relevanta svenska filmproduktioner framöver.

Utredningen lyfter vidare att filmproduktion inte bör begränsas till ett fåtal platser i Sverige. Stadsledningskontoret vill här understryka vikten av att säkerställa att utveckling och produktion av svensk film även sker i Stockholm. Här finns ledande utbildningar, manusförfattare, regissörer och producenter i världsklass. Här finns alla led i en filmproduktion från idé till specialeffektstudios av högsta kvalitet. Stockholm är en viktig motor för att utveckla svensk film.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2025 följande.

1. Kulturnämnden överlämnar kulturförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Övergripande synpunkter

Kulturförvaltningen ser positivt på att utredningen lyfter filmen som både konstform och näring. Det konstnärliga skapandet är kärnan i de kulturella och kreativa branscherna. Filmen är en unik konstform i sin egen rätt som bidrar till att ge åskådarna nya perspektiv. Produktion av Film och TV är samtidigt en drivkraft för regional utveckling genom att den bidrar till ekonomiskt tillväxt, sysselsättning, stärkt besöksnäring och utveckling av andra branscher. I Stockholmsregionen finns högkvalitativ talang och kompetens inom filmproduktionens hela näringskedja. Över hälften av landets produktionsbolag och företag som arbetar med efterproduktion av film och TV finns i Stockholm. Stockholmsregionen har därför goda förutsättningar att bidra till att utveckla den svenska filmen, både som näring och som konstform. Detta kräver dock en välfungerande filmpolitik där den statliga filmpolitiken samspelar med regionala, kommunala och privata initiativ.

Kulturförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag. De ligger i linje med Stockholms stads målsättningar om att alla invånare ska ha tillgång till ett rikt kulturliv och att kulturella och kreativa branscher ska ha goda förutsättningar att etablera sig och verka i Stockholm. Film är en prioriterad bransch för Stockholms stad och enligt stadens kulturstrategiska program ska Stockholm växa som internationellt attraktiv filmregion.

Ökad budget och breddad finansiering

Filmproduktion är kostsamt och finansieringen av en film eller dramaserie är en lång och komplicerad process. Tillgång till finansieringskapital är avgörande för en films tillblivande och för var en producent väljer att förlägga en produktion.

Kulturförvaltningen ser positivt på de av utredningens förslag som på olika sätt syftar till att stärka finansieringen till filmproduktion i Sverige och skapa förutsättningar för en mer långsiktig planering för filmskapare.

En nationell filmfond med breddad finansiering är ett nyskapande förslag för att öka och bredda finansieringen för filmproduktion i Sverige. Det är dock viktigt att en sådan fond bygger på principen om armlängds avstånd och att det är tydligt hur fördelningen av medlen ska hanteras för att nå bästa effekt.

Kulturförvaltningen ställer sig även bakom förslagen om sänkt biomoms, återinförande av biografavgift samt införande av avgift för strömningstjänster som en del av filmfondens finansiering. Dessa åtgärder skapar rättvisare konkurrens och förutsättningar för en mer hållbar finansiering av svensk film. Samtidigt innebär en minskning av biomomsen inte nödvändigtvis en minskning av biljettpriset för den enskilde medborgaren.

Kulturförvaltningen ser även positivt på ett reformerat produktionsincitament, då det inte har fungerat optimalt i sin nuvarande form. Utredningen föreslår att det reformerade produktionsincitamentet ska premiera manus skrivna på svenska eller minoritetsspråk. Flera av de svenska filmer som varit mest framgångsrika de senaste åren är dock skrivna på annat språk än svenska. Det nya förslaget kan innebära att denna typ av filmer missgynnas. Ur ett Stockholmsperspektiv är det viktigt att även internationella produktioner kan söka produktionsincitamentet eftersom detta kan attrahera fler internationella filmproduktioner till staden och regionen.

Tydligare nationella filmpolitiska mål

Kulturförvaltningen ser positivt på de föreslagna målens tydlighet. En ökad tydlighet skapar bättre förutsättningar för ansvarstagande och långsiktiga effekter. Målen ligger också i linje med Stockholms stads mål om att alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kulturliv. Borttagandet av det tidigare filmpolitiska målet att utveckling och produktion av svensk film ska ske i olika delar av landet innebär samtidigt en risk för en svagare koppling mellan de nationella stöden och stöd på den kommunala och den regionala nivån. Kulturförvaltningen vill betona att Svenska Filminstitutet har en viktig samlande roll för svensk film och dess olika aktörer.

Ett oberoende och framtidsinriktat filminstitut

Kulturförvaltningen ser positivt på att Filminstitutets uppdrag fortsatt är att prioritera filmen, men att uppdraget breddas mot att även omfatta dramaserier genom produktionsincitamentet. Detta ligger i linje med det senaste decenniets utveckling inom såväl bransch som publikbeteende. Samtidigt är det viktigt att en breddning inte sker på bekostnad av filmen som konstform. Utredningen föreslår också att Filminstitutet ska få ett bredare utrednings- och analysuppdrag samt ska vara huvudansvarig för filmstatistiken. Detta gynnar både regionala och kommunala aktörer. Det är dock viktigt att statistik går att bryta ner på regional och kommunal nivå.

Film i Stockholm – ett gemensamt ansvar

Utredningen föreslår tydligare avgränsningar och prioriteringar så att Svenska Filminstitutets medel och uppdrag främst gynnar aktörer och verksamhet av nationellt intresse. Detta lägger ett större ansvar på kommuner och regioner för att utveckla filmområdet och en för Sverige viktig kulturell och kreativ bransch. Kulturförvaltningen vill understryka vikten av att främja flernivåsamverkan och samskapande mellan olika aktörer inom filmpolitiken även framöver.

Den regionala filmfonden Film Stockholm ägs av Region Stockholm och finansieras i samverkan med Stockholms stad. Den är ett exempel på hur offentliga aktörer, i samarbete med privata aktörer, bidrar till filmens utveckling och skapar nytta för invånarna på såväl nationell som regional och kommunal nivå. En framtida filmpolitik bör dra nytta av lärdomar från Film Stockholm och andra liknande initiativ och främja en kommunal och regional flexibilitet.

Kommuner och regioner har ett betydande ansvar för tidig talangutveckling. I Stockholms stad sker det, exempelvis, inom ramen för kulturskolan. Kulturförvaltningen håller med utredningen om att kulturskolan kan fylla en viktig funktion i att skapa ett livslångt intresse för film, samt en grundläggande förståelse för filmarbetets praktik, och därmed bidra till den framtida kompetensförsörjningen inom filmområdet. Det är samtidigt viktigt att insatser på kommunal och regional nivå kan växlas upp och samordnas med nationella stöd. En stark talangutveckling i Stockholm är en förutsättning för kvalitativa och relevanta svenska filmproduktioner framöver.

Utredningen lyfter vidare att filmproduktion inte bör begränsas till ett fåtal platser i Sverige. Kulturförvaltningen vill här understryka vikten av att säkerställa att utveckling och produktion av svensk film även sker i Stockholm. Här finns ledande utbildningar, manusförfattare, regissörer och producenter i världsklass. Här finns alla led i en filmproduktion från idé till specialeffektstudios av högsta kvalitet. Stockholm är en viktig motor för att utveckla svensk film.